

บรรณานุกรม

1. หนังสือ

1.1 ภาษาไทย

กล้าไหม, กระทบง. ตำนานโรงเรียนนายร้อยและกรมยุทธศึกษาทหารบก. พระนคร
: โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2477.

การต่างประเทศ, กระทบง. กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย. สนธิสัญญาและความตกลง
ทวิภาคีระหว่างประเทศไทยและองค์การระหว่างประเทศ. หนังสือชุด
ประมวลสนธิสัญญา เล่ม 5 . พระนคร : 2480 - 2484.

กุหลาบ สายประดิษฐ์. เบื้องหลังการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 . พิมพ์ครั้งที่ 3 . พระนคร
: สำนักพิมพ์บูรพาแคง, 2518.

กิตติ ศิริรัตนไชยรงค์. อนุสาวรีย์สำคัญของไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา,
2514.

เกรียงศักดิ์ พิทยานุเคราะห์. วิกฤติการณ์ รศ. 112 และสงครามอินโดจีน. พระนคร :
โรงพิมพ์เอเซียการพิมพ์ , 2517.

เกรียงศักดิ์ พงษ์พานิชย์. คณะปฏิวัติ 2475 . พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา,
2514.

แก้ววิเชียร แวสูงเนิน, เรือเอก. ทหารเรือขบถ ?. พระนคร : สำนักพิมพ์บงกช,
2521.

ชจิตภัย นุระพันธ์. การเมืองและพรรคการเมืองของไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์
โอเคียนส์ไตร์, 2515.

ชจร สุขพานิช และคนอื่นๆ. บันทึกเชิงประวัติศาสตร์ 43 ปีเมื่อมวลรวมเป็นใหญ่ใน
สยาม. พระนคร : สำนักพิมพ์ประชาชน, 2517.

ชค หัสบำเรอ และปรีชา สามัคคีธรรม. 35 ปีแห่งยุคประชาธิปไตย. พระนคร :
สำนักพิมพ์หลักเมืองยุคใหม่, 2511.

ชัยอนันต์ สมุทวานิช. ความกตติสระ. รวมบทความทางการเมืองระหว่างปี

2511 - 2516 . พระนคร : สำนักพิมพ์พิมพ์เเชศ, 2517.

_____ . 14 ตุลาคม : คณะราษฎรกับกบฏบวรเดช. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2517.

เชาวน์วัศ สุกลาภา. พรรคการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2 . พระนคร : ชมรมหนังสือคนกรุงรำแพน, 2517.

แขน ปัจจุสานนท์, พลเรือตรี และสวัสดิ์ จันทน์, นาวาเอก. กรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศสและการรบที่ปากน้ำเจ้าพระยาสมัย รศ. 112.

แถมสุข นุ่มนนท์. "ที่ปรึกษาาราชการชาวอเมริกันในประเทศไทย", ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา. หนังสือแปลชุดคนวัตทัศน์เล่มที่ 25 . พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2519.

แถลงการณ์เรื่องพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสละราชสมบัติ. พระนคร : โรงพิมพ์คหุโทษ, 2478.

ทรงศรี อัจจอรุณ. สิทธิสภาพนอกอาณาเขต. พระนคร : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2506.

นรนิติ เศรษฐบุตรและโกสินทร์ วงศ์สุววัฒน์. เมืองไทยในระบอบรัฐสภา. พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2517.

นราธิปพงศ์ประพันธ์, พลเรือตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่น. ประวัติการทูตของไทย. หนังสือแจกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายยวดสุลีลาช, 2507.

นายสุจินดา. พระปกเกล้ากษัตริย์นักประชาธิปไตย. พระนคร : สำนักพิมพ์สยาม, 2519.

น้ำเงิน บุญเยี่ยม. ยุโรปสมัยใหม่ คศ. 1789 - 1914 . พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.

บัญชาการทหารสูงสุด, กอง. เสนาสนเทศ. วารสารรายสัปดาห์, ปีที่ 14

ฉบับที่ 23. พระนคร : 2519.

ประยูร ภมรมนตรี, พลโท. ชีวิต 5 แผ่นดินของข้าพเจ้า. พระนคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2518.

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์. รัฐสภาในรอบสี่สิบสองปี (พ.ศ. 2475-2517).

พระนคร : ทางหุ้นส่วนจำกัด จ. ชุมชุมช่าง, 2517.

ปรีดี พนมยงค์. รัฐศาสตร์ 14 ฉบับปฏิวัติและประชาธิปไตย. พระนคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2517.

พงศ์เพ็ญ ศฤงคารภัย. ประชาธิปไตยกับกระบวนการเมืองในประเทศไทย.

พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2517.

ว.ช. ประสงค์สิท. ปฏิวัติ รัฐประหารและกบฏจลาจลในสมัยประชาธิปไตย.

พระนคร : โรงพิมพ์บริษัทวิทยุภักดี, 2492.

วิจิตรวาทการ, หลวง. ประวัติศาสตร์สากล. 6 เล่ม. พระนคร : สำนักพิมพ์เสรีวิทย์บรรณาคาร, 2516.

ราชบัณฑิตยสถาน. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์. เล่ม 2. พระนคร : โรงพิมพ์บริษัทคณะช่างจำกัด, 2506 - 2507.

รุ่งฤทธิ ศยามานนท์, ผู้รวบรวม. เอกสารการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์.

ลำดับที่ 2 นโยบายรัฐบาลไทย พ.ศ. 2475 - 2519. พระนคร

: แผนกรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

รอง ศยามานนท์. ประวัติศาสตร์ไทยในรอบรัฐธรรมนุญ. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

สมาคมนักศึกษาแห่งประเทศไทย, ผู้รวบรวม. เบื้องแรกประชาธิปไตย. บันทึกความทรงจำของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์สมัย พ.ศ. 2575 - 2500. พระนคร : มิตรนราการพิมพ์, 2516.

เสถียร ศกุนตลาภ. ชีวิตทางการเมืองของพันเอก พระยาอุทิศอัคเนย์. พระนคร :
สำนักพิมพ์วีรินทร์, 2514.

เสน่ห์ ศรีมงคล. การเมืองเรื่องนายก ฯ. พระนคร : ศึกษาสัมพันธ์การพิมพ์, 2517.

สว่าง ลานเหลือ. 37 ปีแห่งการปฏิวัติ. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำ-
แหง, 2515.

สกลไศ ชันศิริวงศ์. ความสัมพันธ์ของไทยกับประเทศตะวันตก. พระนคร : สำนัก-
พิมพ์เคล็ดไทย, 2518.

สุจิตรา วุฒิสถียร, ผู้แปล. "สัมพันธ์ภาพไทย - อเมริกันระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2"
ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอเมริกา. หนังสือแปลชุดนวัตทัศน์เล่มที่ 25.
พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2519.

สุพจน์ คานตระกูล, ผู้รวบรวม. เค้าโครงการเศรษฐกิจของหลวงประดิษฐมนูธรรม
(ปรีดี พนมยงค์). พระนคร : ประจักษ์การพิมพ์, 2517.

..... . ชีวิตและงานของ ดร. ปรีดี พนมยงค์. พระนคร : ประจักษ์การพิมพ์,
2515.

สุวรรณ ทิพยกุล และพันทีกา จิระนคร. รายงานการศึกษาเรื่องการปลูกพืชแซมยาง
ในส่วนสงเคราะห์ปลูกแทน. ฉบับที่ 2 ของศูนย์วิจัยการยาง, หากใหญ่
เอกสารฉบับที่ 46. กันยายน, 2517.

สุรจิต จารุเสถียร, พอลเอก. ปราบกบฏบนที่ราบสูง.

เสลา เวชวุฒิจิ(ไทยน้อย). ประชาธิปไตย 42 ปี. พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา,
2517.

..... . 12 นายกรัฐมนตรีไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2517.

สมพงษ์ เกรียงไกรเพชร. ปูชนียสถานโบราณวัตถุไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์-
แพรวพิทยา, 2514.

หนังสือพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอก พระยาพลพลพยุหเสนา (พจน์ พลโยธิน). พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2490.

โหมรอนราษฎร, หลวง. เมื่อข้าพเจ้าออกการกบฏ.

อ.พิบูลสงคราม. จอมพล ป. พิบูลสงคราม. พระนคร : โรงพิมพ์มนตรี, 2518.
 อู แบร์ทูด ชู เดอเวนส์ไคน์. ประวัติศาสตร์เยอรมัน. แปลโดย นิธิ เวียวศรีวงศ์. พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2511.

1.2 ภาษาอังกฤษ

Acton, Lord. The Cambridge Modern History. vol.7. London : Cambridge at the University Press, 1934.

Ingram, James C. Economic Change in Thailand Since 1850. Cal : Stanford University Press, 1955.

Makarapong, Thawatt. History of the Revolution : A Study in Political Behaviour. Bangkok : Chalermnit, 1972.

Finson, Koppel S. Modern Germany. New York : Mc Millian, 1966.

Sayre, Francis Bowes. " Siam's Fight for Sovereignty." Atlantic Monthly. cxl , Nov, 1927.

2. รายงานการประชุม

2.1 รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี

รายงานการประชุมคณะกรรมการราษฎร วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ.2475.

รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 15/2476 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2476.

..... ครั้งที่ 16/2476 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2476.

..... ครั้งที่ 23/2476 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2476.

..... ครั้งที่ 28/2476 วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2476.

..... ครั้งที่ 32/2476 วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2476.

..... ครั้งที่ 17/2477 วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2477.

..... ครั้งที่ 34/2477 วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 36/2477 วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 39/2477 วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2477.

..... ครั้งที่ 42/2477 วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 43/2477 วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 3/2477 วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 9/2477 วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 17/2477 วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2477.

..... วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 41/2477 วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 52/2477 วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 72/2477 วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2477.

..... ครั้งที่ 4/2478 วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2478.

..... ครั้งที่ 9/2478 วันที่ 29 เมษายน พ.ศ.2478.

- รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 15/2478 วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2478.
- ..... ครั้งที่ 16/2478 วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 26/2478 วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 28/2478 วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 36/2478 วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 40/2478 วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 61/2478 วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 90/2478 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 96/2478 วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 120/2478 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 122/2478 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2478.
- ..... ครั้งที่ 128/2478 วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 134/2478 วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2478.
- ..... ครั้งที่ 2/2479 วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 10/2479 วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 20/2479 วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 22/2479 วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 23/2479 วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 45/2479 วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 60/2479 วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 67/2479 วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2479.
- ..... ครั้งที่ 84/2479 วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2479.
- ..... ครั้งที่ 1/2480 วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2480.
- ..... ครั้งที่ 9/2480 วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2480.

- รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 14/2480 วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2480.
- _____ ครั้งที่ 17/2480 วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2480.
- _____ ครั้งที่ 20/2480 วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480.
- _____ ครั้งที่ 7/2480 วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2480.
- _____ ครั้งที่ 8/2480 วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2480.
- _____ ครั้งที่ 1/2481 วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2481.
- _____ ครั้งที่ 42/2481 วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481.

2.2 รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร(สามัญ) ครั้งที่ 21/2476 วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2476.
- _____ (สามัญ) ครั้งที่ 22/2476 วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2476.
- _____ (วิสามัญ) ครั้งที่ 22/2476 วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2476.
- _____ (สามัญ) ครั้งที่ 24/2476 วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476.
- _____ (สามัญสมัย 2) ครั้งที่ 19/2476 วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2476.
- _____ (วิสามัญสมัย 2) ครั้งที่ 22/2477 วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2477.
- _____ (สามัญ) ครั้งที่ 23/2477 พ.ศ.2477.
- _____ (วิสามัญสมัย 2) ครั้งที่ 23/2477 วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2477.
- _____ (วิสามัญสมัย22)ครั้งที่ 24/2477
- _____ (สามัญ) ครั้งที่ 14/2477 วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2477.
- _____ (สามัญ) ครั้งที่ 31/2477. วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2477.
- _____ (วิสามัญ) ครั้งที่ 33/2477 พ.ศ.2477.
- _____ (วิสามัญ) ครั้งที่ 2/2477 วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2477

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (สามัญ) ครั้งที่ 2/2478 พ.ศ. 2478.

..... (สามัญ) พ.ศ. 2478.

..... ครั้งที่ 6/2478 วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2478.

..... (วิสามัญสมัย 2) ครั้งที่ 15/2478 วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2478.

..... (วิสามัญ) พ.ศ. 2480.

..... (สามัญสมัย 2) ครั้งที่ 4/2481. วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2481.

3. เอกสารที่ยังมีค่าตีพิมพ์

3.1 ภาษาไทย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ที่ 4/24 เรื่อง รายงานเรื่องนักโทษการเมือง พ.ศ.
2476.

..... ที่ 4/24 เรื่อง รายงานคดีนายหอม นิลรัตน์ เจ้าของหนังสือพิมพ์สยามหนุ่ม.

..... ที่ 4/24 เรื่อง รายงานคดีนายจือ ปรากฏจันทร์กับนายรินทร์ ภาสิต.

..... ที่ 4/24 เรื่อง รายงานคดีนายสนธิ อุทินทุ เรื่อง控หาว่าเป็นชบด.

..... ที่ 4/24 เรื่อง คดีนายกุลลาบ นพรัตน์และนายชิต แคมประสิทธิ์ .

..... ที่ 4/24 เรื่อง คดีนายไถง สุวรรณทัตกับพวก控หาว่าพยายามเตรียม
การกบฏ.

..... ที่ 4/24 เรื่อง คดีก่อกบฏไม่สงบ ปี 2477.

..... ที่ 4/24 เรื่อง รายงานคดีนายแก่น แซ่โหลต控หาว่าหมิ่นประมาท
พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี.

..... ที่ 4/24 เรื่อง คดีนายอุทัย วิวัฒนานนท์กับพวก控หาว่าสมคบกันกระ
ทำผิดฐานกบฏ.

..... ที่ 4/24 เรื่องคดีนายมั่น ชาติเวศหมิ่นประมาทต่อรัฐบาลและรัฐธรรมนูญ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ที่ 4/24 เรื่อง คดีพระยาเทพหัสดินกับพวกต้องทวง
ทำเอกสารไสรายรัฐบาล.

_____ ที่ 4/24 เรื่อง คร. โขติ คุ่มพันท์กับพวกและพระยาเทพหัสดิน พระยา-
วินัยสุนทร.

_____ ที่ 4/24 เรื่อง คดีร้อยโท ณ เณร ศาละลักษณ หลวงสมรรถนันทพล
กับพวกเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ.

_____ ที่ 4/24 เรื่อง จำนายสิบพิศ สุกใจกับนายพื่อน จิตรสุชุม ต้องทวง
มีอาวธรบและแสดงความอาฆาตมาดร้ายนายกรัฐมนตรี.

_____ ที่ 6/24 เรื่อง คดีนายฉวี ฤทธิเดชกับพวกฟ้องพระบาทสมเด็จพระ-
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว.

_____ ที่ 46/24 เรื่อง คดีนายทหารชั้นประทวนคึกกอกการจลาจล.

_____ ที่ ก.3/44 เรื่อง สมาคมคณะราษฎร (เบ็ดเสร็จ).

_____ ที่ 11/44 เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงปาฐกถาเผยแพร่การ-
ปกครองระบอบรัฐธรรมนูญในสมัยประชุมสภา.

_____ ที่ 26/44 เรื่อง ผู้มีชื่อกล่าวโทษรัฐมนตรีรัฐบาลพระยามโนและขอให้
วินิจฉัยโครงการเศรษฐกิจของหลวงประดิษฐมนูธรรม.

_____ ที่ 27 ก./44 เรื่อง การปิดอำนาจการปกครองวันที่ 20 มิถุนายน 2476.

_____ ที่ 27/44(ช.) เรื่อง การปิดอำนาจการปกครองวันที่ 20 มิถุนายน 2476.

_____ ที่ 14/89 เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกล่าวสุนทรพจน์.

_____ ที่ 2/119 เรื่อง คัดตั้งธนาคารกลางเพื่อช่วยชาวนา.

_____ ที่ 3/132 เรื่อง ส่งกระบือออกนอกประเทศ.

_____ ที่ 5/132 เรื่อง การพาณิชย์รวมมือกับคณะกรรมการจังหวัดสงขลาทำ
การจัดส่งโคไปจำหน่ายในตลาดสิงคโปร์.

_____ ที่ 6/132 เรื่อง ประกาศว่าควยทองดินที่ขัพระราชบัญญัติโรกระบาค
ปลั้วควและปลั้วพาหนะ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ที่ 18/132 เรื่อง สับสนุนให้สินค้าเนื้อโคโคส่งไป
จำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น.

- _____ . ที่ 24/132 เรื่อง พระราชบัญญัติโรคระบาดและแมลงระบาดของพืช.
- _____ . ที่ 3/143 เรื่อง สถานที่ทำงานกองการโฆษณาการ.
- _____ . ที่ 12/143(ปีก 3) เรื่อง สำนักงานโฆษณาการคิดและตัดค่าหนังสือพิมพ์.
- _____ . ที่ 18/143 เรื่อง จัดทำหนังสือ "ไซแอม แอนนวล".
- _____ . ที่ 22/143 เรื่อง เจ้าหน้าที่สำนักงานโฆษณาการแสดงปาฐกถาระบอบ
การปกครองแบบรัฐธรรมนูญ.
- _____ . ที่ 25/143 เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรช่วยทำการแสดงปาฐกถา
เผยแพร่ระบอบรัฐธรรมนูญ.
- _____ . ที่ 2/149 เรื่อง คิดตั้งสหกรณ์ช่วยชาวนา.
- _____ . ที่ 9/149 เรื่อง ประกาศเปิดแคนสหกรณ์.
- _____ . ที่ 3/152 เรื่อง การแลกเปลี่ยนการซื้อชายข้าวกับสินค้ากับประเทศ
โปแลนด์และคิวบา.
- _____ . ที่ 10/152 เรื่อง ราคาข้าวตกต่ำ คำวิทาตลาดข้าวและชายข้าวเปลือก
แทนชาวสาร.
- _____ . ที่ 11/152 เรื่อง รัฐบาลจีนเก็บภาษีข้าวขาเข้า.
- _____ . ที่ 14/152 เรื่อง ตั้งฉางซื้อข้าว.
- _____ . ที่ 15/152 เรื่อง แจกพันธุ์ข้าวปลูกแก่ชาวนาหรือซื้อพันธุ์ข้าวให้ชาว-
นายมีปลูก.
- _____ . ที่ 25/152 เรื่อง รัฐบาลคิวบาจะเก็บภาษีสินค้าข้าวขาเข้า.
- _____ . ที่ 30/152 เรื่อง ให้นายสตีเวนส์และนายแบกซ์เทอร์ทำบันทึกเรื่อง
แก้ไขราคาข้าวตกต่ำ.
- _____ . ที่ 31/152 เรื่อง การขนส่งข้าวโดยทางรถไฟ(ตั้งฉางสหกรณ์).

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ที่ 32/152 เรื่อง รายงานการคลังวงหน้าปริมาณ
 ชาวที่จะส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ และรายงานปริมาณชาวที่จะส่งไป
 จำหน่ายยังต่างประเทศ รวมทั้งสถิติค่าชาวและเงินตราต่างประเทศ.

..... ที่ 2/160 เรื่อง สร้างแนวสำรวจทรัพยากรปราชญ์ (หลักสี่).

..... ที่ 13/160 เรื่อง อนุสาวรีย์บรรจุนิคมุขุมในการของพระราช-
 ทานรัฐธรรมนูญ.

..... ที่ 1/161 (ปีก 1) เรื่อง ส่งทหารบกไปศึกษาและปฏิบัติงานในยุโรปและ
 สหรัฐอเมริกา.

..... ที่ 8/161 เรื่อง ส่งนายทหารไปดูการแสดงการบิน ณ ประเทศญี่ปุ่น
 หรือเรื่องส่งนายทหารและข้าราชการไปศึกษาและดูกิจการ ณ ประเทศ-
 ญี่ปุ่นและเกาหลี.

..... ที่ 9/161. เรื่อง ส่งนายทหารและข้าราชการไปศึกษาและงานที่
 สิงคโปร์และฟิลิปปินส์.

..... ที่ 24/162 เรื่อง พระราชกฤษฎีกามอบอำนาจบางอย่างตามพระราช
 บัญญัติประณตศึกษาในแกเทศบาล.

..... ที่ 3/163 เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้กระทำกรโดยสุจริตตามหน้าที่
 ในการปราบกบฏ.

..... ที่ 4/163 เรื่อง บริจาคทรัพย์และสิ่งของในการปราบกบฏ.

..... ที่ 5/163 เรื่อง แก่และกระจายข่าวการปราบกบฏในต่างประเทศ.

..... ที่ 7/163 เรื่อง ผู้มีชื่ออวยพรแสดงความยินดีในการที่รัฐบาลจัดการ
 ปราบกบฏ.

..... ที่ 30/163 เรื่อง พิจารณาบำเหน็จความชอบในกรช่วยปราบกบฏของ
 คณะรัฐมนตรี.

..... ที่ 30/163 เรื่อง พิจารณาบำเหน็จความชอบในการช่วยปราบกบฏของ
 นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ที่ 44/163 เรื่อง คำสั่งผู้รักษาการฝ่ายรัฐบาลเนื่อง
ในการปราบกบฏ.

..... ที่ 45/163 เรื่อง รายงานการเคลื่อนไหวของพวกกบฏที่อาศัยอยู่ใน
อินโดจีน.

..... ที่ 47/163 เรื่อง ให้โยกย้ายข้าราชการพลเรือนที่ประจำอยู่ในจังหวัด
นครราชสีมา เพื่อรักษาความสงบ.

..... ที่ 1/166 เรื่อง แถลงการณ์ปฏิเสธข่าวลือ เรื่องอังกฤษกับญี่ปุ่นจะทำ
สงครามกัน.

..... ที่ 5/170 เรื่อง การฉลองรัฐธรรมนูญจำลองสำหรับพระนครและธนบุรี.

..... ที่ 8/170 เรื่อง เชิญรัฐธรรมนูญออกตั้งให้ประชาชนชมและตั้งในพิธีต่างๆ.

..... ที่ 16/170 เรื่อง งานสโมสรสันนิบาตวันพระราชทานพระธรรมนูญ.

..... ที่ 16/170(ปีก 7) เรื่อง เบ็ดเตล็ดงานฉลองรัฐธรรมนูญ.

..... ที่ 16/170(ปีก 17) เรื่อง จุดประทีปโคมไฟในงานฉลองรัฐธรรมนูญ
และหยุดราชการในงานฉลองรัฐธรรมนูญ.

..... ที่ 16/170 เรื่อง ตั้งกรรมการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญประจำปี 2477.

..... ที่ 16/170 เรื่อง กรรมการจัดการมหรหรมในงานฉลองรัฐธรรมนูญ.

..... ที่ 1/176 เรื่อง พระราชบัญญัติการพะนัน.

..... ที่ 7/176 เรื่อง ระเบียบการอันเกี่ยวแก่การกวาดล้างการมิให้
เล่นการพะนัน.

..... ที่ 1/178 เรื่อง รายงานทูตและกงสุลกรุงลอนดอน.

..... ที่ 2/178 เรื่อง รายงานกงสุลสยามเมืองปิ้ง.

..... ที่ 4/178(ปีก 1) เรื่อง รายงานอัครราชทูตสยามกรุงวอชิงตัน.

..... ที่ 5/178 เรื่อง รายงานทูตและกงสุลกรุงโตเกียว.

..... ที่ 6/178 เรื่อง รายงานทูตสยามประจำกรุงปารีส.

..... ที่ 7/178 เรื่อง รายงานกงสุลเมืองไซ่งอน.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ที่ 8/178(ปีก 1) เรื่อง กงสุลเมืองสิงคโปร์.

_____ ที่ 1/179(ปีก 1) เรื่อง จำกัดขยาง.

_____ ที่ 1/179(ปีก 2) เรื่อง รายงานสินค้าขยางขาออกตั้งแต่ พ.ศ.2465-2476.

_____ ที่ 1/179(ปีก 3) เรื่อง จำกัดขยาง.

_____ ที่ 3/182 เรื่อง การประกวดเนื้อเพลงและทำนองเพลงชาติ(ครั้งแรก) พ.ศ.2475 - 2477.

_____ ที่ 4/182 เรื่อง ระเบียบการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติ.

_____ ที่ 5/182 เรื่อง เพลงสดุดีรัฐธรรมนูญ.

_____ ที่ 7/182 เรื่อง การบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติโดยทางวิทยุกระจายเสียง.

_____ ที่ 11/182 เรื่อง โคลงฉันทกาพย์กลอน.

_____ ที่ 13/182 เรื่อง เขียนคำไทยด้วยอักษรโรมัน.

_____ ที่ 14/182 เรื่อง คำแปลนามสำนักงานและตำแหน่งข้าราชการเป็นภาษาต่างประเทศ.

_____ ที่ 10/187 เรื่อง รัฐมนตรีกล่าวสุนทรพจน์ทางวิทยุกระจายเสียง.

_____ จดหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรพาณิชย์การถึงนายกรัฐมนตรี
ที่ ก.3924/75 ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2475 เรื่องปัญหาการทำนาและการกู้เงินไปใช้หนี้สิน การลงทุนทำนา

_____ จดหมายจากหัวหน้าคณะรัฐประหาร ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เรื่องขอให้อาออกทั้งคณะรัฐบาล

_____ จดหมายจากนายกรัฐมนตรี ถึง หัวหน้าคณะรัฐประหาร ลงวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เรื่องขอลาออก

_____ จดหมายจากพระยามโนปกรณ์นิติธาดา ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เรื่องขอลาออกจากสมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎร

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จดหมายจากนายกรัฐมนตรี ถึง พระยาตรีวิสารวาจา

ที่ น.1487/2476 ลงวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2476

_____ . จดหมายจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ที่ ข.1503/76 ลงวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เรื่องนายกรัฐมนตรีมีความ
ประสงค์จะทราบคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่ยังตกค้างอยู่

_____ . หนังสือจากอธิบดีกรมอัยการ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ 36/93
ลงวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เรื่องการฟ้องคดีการเมือง พ.ศ. 2475 -
2476

_____ . หนังสือจากอธิบดีกรมอัยการ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่
81/217 ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2476 เรื่องการสำรวจคดีอาชญาที่
สงเคราะห์เข้าผู้ใช้ลักษณะคดีการเมือง

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึงนายกรัฐมนตรี ที่ 275/513
ลงวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2476 เรื่องเสนอบัญชีคดีการเมือง พ.ศ. 2475 -
2476

_____ . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง ปลัดทูลฉลองกระทรวงการต่างประเทศ
ลงวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2476 เรื่องสำเนาตำแหน่งการบังคับชี้แจง และ
จดหมายที่กระทรวงการต่างประเทศมีถึงสถานทูตกงสุล

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ กท.5618/
2476 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2476 เรื่องส่งนายทหารไปศึกษาวิชาไฟฟ้า
และวิชาเครื่องยนต์ ณ ต่างประเทศ

_____ . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
ที่ ฉ.3001/2476 ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2476 เรื่องคณะรัฐมนตรีเห็น
ชอบด้วยกับขอเสนอ

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ กท.
6468/2476 ลงวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2476 เรื่องส่งนายทหาร 2 คน ไปดู
การทหารในกองทัพบกอินโดจีน

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากประธานกรรมการวิทยุกระจายเสียง ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 4/76 ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2476
- ..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 400/7892 ลงวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2476 เรื่องคำพิพากษาคดีนายจืด ประกายจันทร์ นายรินทร์ ภาษิต (กลิ้ง)
- ..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 401/7893 ลงวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2476
- ..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ กท. 7308/2476 ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2476 เรื่องส่งนายทหาร 2 นาย ไปดูการทหารและการบินในทวีปยุโรป
- ..... หนังสือจากนายโยนส์ ถึง กรมเกษตร กระทรวงเศรษฐการ ลงวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2476 เรื่องโรคเซอร์รา (Surra)
- ..... หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.16022/76 ลงวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2476 เรื่องรายงานขอกำหนดเขตคุ้มครอง
- ..... หนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง นายคาบสฤษดิ์ ปริกสุวรรณ ที่ น.4595/2476 ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2476 เรื่องประชาชนบริจาคสิ่งของและเงินช่วยรัฐบาลปราบกบฏ
- ..... หนังสือจากพระยาอภัยรณฤทธิ์ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.312/76 ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2476 เรื่องขอมอบเงิน 500 บาท ช่วยในการปราบกบฏ
- ..... หนังสือจากหลวงศิริราชไมตรี ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 607/76 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476
- ..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 633/11114 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ก.4621/76 ลงวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2476 เรื่องสาเหตุข้าวไทยราคาตกต่ำ

..... หนังสือจากราชเลขาธิการในพระองค์ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 240/2454 ลงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2476 เรื่องคดีนายถวัติ ฤทธิเดช กับพวกฟ้องพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

..... หนังสือจากนายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลยุ้ดำเ็จราชการแทนพระองค์ ที่ 7769/2470 ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2476 เรื่องร่างพระราชบัญญัติสร้างอนุสาวรีย์ทหารปราบกบฏ พ.ศ. 2476 (หลักสี่)

..... หนังสือจากเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 693/2476 ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2476 เรื่องสภาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติสร้างอนุสาวรีย์ทหารปราบกบฏ พ.ศ. 2476 (หลักสี่)

..... หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2476

..... หนังสือจากนายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลยุ้ดำเ็จราชการแทนพระองค์ ที่ ก.8105/2476 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2476 เรื่องทรงลงพระนามในร่างพระราชบัญญัติ (หลักสี่)

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2476

..... หนังสือจากรอยเอกขุนเริงระชัย ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2476

..... หนังสือจากปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ก.6583/2476 ลงวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2476 เรื่องรัฐบาลส่งนายอาร์ พี โยนต์ทำรายงานคว่นเพื่อปราบโรคระบาดสัตว์

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือฉบับเฉพาะจากนายกรัฐมนตรี ถึง รัฐมนตรีทุกกระทรวง
ที่ ข.9534/76 ลงวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2476 เรื่องพิจารณาของโหมยู้ที่ไม่ให้
ความร่วมมือกับทางราชการในระหว่างเกิดกบฏ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ ก.219/19034 ลงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2476 เรื่องการหาตลาดข้าว
ไทยในต่างประเทศเพิ่มเติม

..... หนังสือฉบับจากอัครราชทูตสยาม ณ กรุงวอชิงตัน ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ ที่ 189/2476 ลงวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2476 เรื่องหนังสือ
พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ลงข่าวทำนองว่า ญี่ปุ่นจะตั้งฐานทัพเรือในไทย

..... หนังสือจากรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 29 มีนาคม
พ.ศ. 2476 เรื่องปัญหาในการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมในภาคีโครงการจำกัด
ยาง

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ลงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2476 เรื่องเรือรบอังกฤษมาทอดสมอที่เมืองปีนัง

..... หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
17/2477 ลงวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2477 เรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ช่วยทำการแสดงปาฐกถาเผยแพร่ระบอบรัฐธรรมนูญ

..... หนังสือควนจากราชเลขานุการในพระองค์ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 14/54
ลงวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2477 เรื่องพระมหากษัตริย์มีพระราชประสงค์จะ
ทราบผู้ถูกจับฐานประทุษร้ายต่อการปกครองประเทศ

..... หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กรมบังคับหมู่ตราจเลขา-
นุกรในพระองค์ ที่ 23/573 ลงวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2477 เรื่องราย
นามผู้ที่ถูกจับ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ ค.9/672 ลงวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2477 เรื่องแจ้งให้ทราบถึงเงื่อนไข
ในการเข้าร่วมภาคีโครงการจำกัดยาง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ก.11/834 ลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2477 เรื่อง สหรัฐอเมริกาพยายามพுகมิให้ไทยชุกคลองคอคอดกระ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ก.22/1089 ลงวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2477 เรื่องการเจรจาแลกเปลี่ยนสินค้ากับประเทศโปแลนด์และคิวบาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

..... หนังสือฉบับจากปลัดกระทรวงการคลัง ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 441/3848 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการเบิกสำรองจ่ายค่าพาหนะเบี่ยงเส้นทางไปแสดงปาฐกถาเผยแพร่วัฒนธรรม

..... หนังสือฉบับจากทูตสยามกรุงวอชิงตัน ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ ก.38/2242 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 เรื่องสหรัฐอเมริกา กับญี่ปุ่นจะรักษาสันติภาพซึ่งกันและกัน

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ก.42/2627 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 เรื่องปฏิเสธข่าวหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา

..... หนังสือฉบับจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ (แพน) ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 497/2477 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 เรื่องขอใ้แจ่มแจ้งแก่มหาคไทยเพื่อชี้แจงถึงหน้าที่ข้าราชการประจำจังหวัดและผู้แทนราษฎร

..... หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 561/2477 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 เรื่องปาฐกถาที่จังหวัดนครปฐม

..... หนังสือฉบับจากอุปทูตรักษาราชการแทนทูตสยามกรุงปารีส ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 639/2477 ลงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2477 เรื่องถ้าเกิดสงครามประเทศใดจะเข้าช่วยฝ่ายใด

..... หนังสือฉบับจากปลัดกระทรวงมหาดไทย ถึง คณะกรรมการจังหวัดทุกจังหวัด ที่ 51/3822 ลงวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2477 เรื่องให้รายงานผลของการที่ผู้แทนราษฎรแสดงปาฐกถาเผยแพร่วัฒนธรรม

ส่วนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือฉบับจากฮักรราชทูตสยามกรุงลอนดอน ถึง รัฐมนตรี
ว่าการ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ 974/2477 ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.
2477 เรื่องญี่ปุ่นไม่พอใจสหรัฐอเมริกาหลายเรื่อง

_____ . หนังสือจากคณะกรรมการจังหวัดสุพรรณบุรี ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด-
ไทย ที่ 109/3505 ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2477 เรื่องคดีนายแก่น แซ่ไหล
หมื่นนายกรัฐมนตรี

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเสนาธิการ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ 198/1964 ลงวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2477 เรื่องสถิติการผลิตยางและ
ขอเพิ่มโควตาส่งออก

_____ . หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ 235/4391 ลงวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2477 เรื่องชี้แจงหน้าที่ข้าหลวง
ประจำจังหวัดและผู้แทนราษฎร เนื่องในการแสดงปาฐกถาเผยแพร่ระบอบการ
ปกครองตามรัฐธรรมนูญ

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเสนาธิการ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ 236/2140 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2477 เรื่องการจำกัดการปลูกข้าว
และการส่งออกนอกประเทศ

_____ . หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ ก.65/5463 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 เรื่องญี่ปุ่นในนโยบาย
"Hands off China Policy" ในเอเชีย

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ล.
309/5929 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 เรื่องคำพิพากษาคดีนายแก่น
แซ่ไหล

_____ . หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
1283/2477 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 เรื่องเจ้าหน้าที่แผนกปาฐกถา
โคสมททกับผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อแสดงปาฐกถาและตั้งเหตุการณ์

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ลง379/7433 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 เรื่อง
 ส่งร่างพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ ขออนุมัติเสนอยานสภามณฑลราชบุรี
- _____ . หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 3549/2477 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 เรื่องสถานที่ทำงานของ
 สำนักงานโฆษณาการ
- _____ . หนังสือจากปลัดกระทรวงมหาดไทย ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ อ.
 397/7839 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2477
- _____ . หนังสือจากนายกรัฐมนตรื ถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ ส.4816/77
 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องขอให้สภาลงมติความตกลงควบคุมจำกัด
 ยาง ที่รัฐบาลไคลงนามไปแล้ว
- _____ . หนังสือจากประธานกรรมการควบคุมวิทยุกระจายเสียง ถึง นายกรัฐมนตรี
 ที่ 49/2477 ลงวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องความเห็นในหนังสือพิมพ์
 ประชาชาติ
- _____ . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง หัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ที่
 ฉ.3934/2477 ลงวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องแถลงการณ์ให้ประชาชน
 ทราบมีผู้คัดค้านการไม่สงบ
- _____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี ที่
 564/3710 ลงวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่อง ขอให้ให้นำเรื่องการที่
 ประเทศไทยได้เข้าร่วมสัญญาเป็นภาคีสมาชิกในการจำกัดยางระหว่างประเทศ
 เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร
- _____ . หนังสือจากทูตสยามประจำญี่ปุ่น ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 ลงวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องนโยบายญี่ปุ่นในเอเชีย
- _____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (แทน) ถึง เลขาธิการคณะ
 รัฐมนตรี ที่ อ.456/9331 ลงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องนายโง
 สุวรรณทัตกับพวกต้องท้าวพยายามเตรียมการกบฏ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากนายกรัฐมนตรี ถึง พระเจนดุริยางค์ ที่ จ.

4462/2477 ลงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการประกวดเพลงชาติ

_____ . หนังสือจากนายกรัฐมนตรี ถึง นายฉันท ขำวิไล ที่ จ.4463/2477 ลงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการประกวดเพลงชาติ

_____ . หนังสือจากนายกรัฐมนตรี ถึง ขุนวิจิตรมาตรา ที่ จ.4464/2477 ลงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการประกวดเพลงชาติ

_____ . หนังสือจากพลโทพระยาเทพหัสดิน ณ อยุธยา ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2477

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 6970/2477 ลงวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่องรายงานการก่อสร้างอนุสาวรีย์หลักสี่

_____ . หนังสือฉบับจากพระยามานวราชเสวี ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ต. 490/9903 ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2477 เรื่อง คร.โชติกับพวกตองหาว่าดำเนินการเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 20050/77 ลงวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องรัฐบาลวางหลักเกณฑ์ในการให้ราษฎรยืมข้าวปลูก

_____ . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง พระยาอัศพลีธรรมประคัลภ์ ที่ จ. 4917/77 ลงวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องทำหน้าที่ประธานกรรมการตามพระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ อ. 542/10654 ลงวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องศาลฎีกาพิจารณาคดี นายสนิท อุทินทุ จำเลยตองหาว่าเป็นกบฏ

_____ . . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ง.164/9258 ลงวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องรัฐบาลญี่ปุ่นแสดงความขอใจรัฐบาลไทยที่ส่งนายทหารไปร่วมในพิธีศพจอมพลเรือมาควิส โดโก

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐการ ถึง นายกรัฐมนตรี
 ที่ 764/4793 ลงวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องเสนอสมุญฐานในการที่
 โรคระบาดรุกรานมากขึ้นและวิธีแก้ไข
- . หนังสือจากเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
 770/77 ลงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องแจ้งให้ทราบว่าสภาผู้แทน
 ราษฎรลงมติไม่เห็นชอบด้วย
- . หนังสือฉบับเฉพาะจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง พลโทพระยาเทพหัสดิน
 ณ อยุธยา ที่ ท.5274/77 ลงวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2477
- . หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ (แทน) ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ที่ 2230/2477 ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2477 เรื่องรัฐบาลนานกิงตั้งงบ
 ไว้เพื่อบำรุงโรงเรียนในต่างดาว
- . หนังสือฉบับจากนายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลราชเลขานุการในพระองค์ ที่
 ก.6083/77 ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2477 เรื่องหม่อมเจ้าทวีดล ชยางกูร
 และหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ ชยางกูร กระทำผิดพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ
- . หนังสือฉบับจากนายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลราชเลขานุการในพระองค์ ที่
 ก.6240/77 ลงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2477 เรื่องหม่อมเจ้าทวีดล ชยางกูร
 และหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ ชยางกูร กระทำผิด พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ
- . หนังสือจากรัฐมนตรี กระทรวงเศรษฐการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 936/5745
 ลงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2477 เรื่องโครงการบำรุงสัตว์ของประเทศสยาม
- . หนังสือจากรัฐมนตรีธรรมการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ จ.133/2477 ลงวันที่
 19 ตุลาคม พ.ศ. 2477 เรื่องกระทรวงธรรมการโอนผลการพิจารณาวิธีเขียน
 คำไทยด้วยอักษรโรมันให้แก่ราชบัณฑิตยสถาน
- . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ ส.
 6650/77 ลงวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2477

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ถึง
 นายกรัฐมนตรี ที่ 1025/6071 ลงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2477 เรื่อง
 โครงการปราบโรคสัตว์

..... หนังสือจากหลวงอรรถกระวีสุนทร ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 12 ธันวาคม
 พ.ศ. 2477 รายงานการตรวจราชการของข้าหลวงใหญ่ เรื่องข้าราชการเล่น
 การพนันในจังหวัดปักษ์ใต้

..... หนังสือฉบับจากกงสุลสยาม ณ สิงคโปร์ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
 ต่างประเทศ ที่ 1415/2477 ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการ
 ขอมอบทางเรือของอังกฤษ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีกระทรวงวัง ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 138/3217 ลงวันที่
 20 ธันวาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการขอเช่าที่ดินเชิงสะพานผ่านพิภพลีลา

..... หนังสือจากหลวงคหกรรรมบดี ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 1098/77
 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2477

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ที่ อ.899/8247 ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2477

..... หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลง
 วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2477 เรื่องนำส่งข้อตั้งเหตุการณ์ของเจ้าหน้าที่แผนก
 ปาฐกถา

..... หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
 3712/2477 ลงวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2477 เรื่องการจัดทำหนังสือ
 Siam Annual B.E. 2477

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 136/
 3877 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2477 เรื่องปล่อยพลโทพระยาเทพหัสดินฯ
 ใ้พ้นขอหา

คำนำเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
 ของ ที่ ศ.4738-45/2477 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2477 เรื่องขอความ
 รวบรวมมือและช่วยเหลือกำหนดผู้ประทับและบทความที่จะลงในการจัดทำหนังสือ

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
 ที่ 250/19892 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2477 เรื่องหนังสือพิมพ์อินโดจีน
 ลงข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษียณการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่
 1707/9569 ลงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2477 เรื่องจำกัดขาง

_____ . บันทึกส่วนพระองค์ จากหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ถึง นายกรัฐมนตรี
 ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2477 เรื่องการเติมโถวตายางส่งออก

_____ . หนังสือจากนายกรัฐมนตรี ถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ ส.11518/77
 ลงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2477 เรื่องเสนอพระราชบัญญัติจำกัดขาง พุทธศักราช
 2477

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัง ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 10/226
 ลงวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2478 เรื่องขอเพลง สรรเสริญพระบารมี

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
 ที่ 50/1905 ลงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2478 เรื่องการให้สัตยาบันของ
 รัฐบาลไทยต่อสัญญาจำกัดขางทั้งสองฉบับ

_____ . หนังสือจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนริศรานุวัดติวงศ์ ถึง
 อธิบดีกรมศิลปากร ลงวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2478 เรื่องขอเพลงสรรเสริญ
 พระบารมี

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการถึงนายกรัฐมนตรี ที่
 ศ.ก.7/2478 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2478

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี ที่ 402/2478 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2478 เรื่องนำส่ง
ข้อตั้งเหตุการณ์ของเจ้าหน้าที่แผนกปาฐกถา

..... หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
639/2478 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2478 เรื่องนำส่งข้อตั้งเหตุการณ์
ของเจ้าหน้าที่แผนกปาฐกถา

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษียณการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่
270/1169 ลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เรื่องรัฐบาลออกแถลงการณ์
เรื่องการเข้าร่วมภาคีฯ หักและวิธีกำกวม

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ ค.148/5217 ลงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เรื่องอินเดียนและพม่าขอ
เพิ่มโควตาส่งออก

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ ค.147/5216 ลงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เรื่องหนังสือพิมพ์ อินโดจีน
ลงข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย

..... หนังสือฉบับจากรองกงสุลเมืองปีนัง ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง
ประเทศ ที่ 65/319 ลงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เรื่องอัครราชทูต
อังกฤษประจำกรุงเทพฯ ใ้ไทยเป็นพันธมิตร

..... โทรเลขจากอัครราชทูตไทยประจำกรุงลอนดอน ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่
23 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เรื่องอังกฤษเกาหมู่โควตาของอินเดีย พม่าและไทย
ใส่ลงในโปรโตคอล 2 ฉบับ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ ค.154/5376 ลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2478 เรื่องการลงนามในโปรโตคอล
ของประเทศไทย

..... หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ น.3222/2478 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 เรื่องเงินเปิดสินค้าข้าวสยาม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.3293/2478 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 เรื่อง อัครราชทูตสยามกรุงวอชิงตัน จัดการแกฆาเว่ง ๆ ในหนังสือพิมพ์สหรัฐอเมริกา นำมาลงเกี่ยวกับสยามและญี่ปุ่น

_____ . หนังสือฉบับจากกงสุลไทยกรุงสิงคโปร์ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 557/2478 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 เรื่องรายงานเกี่ยวกับการเตรียมกำลังป้องกันมลายูของอังกฤษ

_____ . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง นายทองอยู่ พุฒพันธ์ ที่ ท.3689/2478 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 เรื่องตั้งกรรมการพิจารณาสร้างพระบรมรูปพระเจ้าตากสิน

_____ . หนังสือฉบับจากอัครราชทูตสยามกรุงโตเกียว ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 514/2478 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 เรื่อง ญี่ปุ่นจะช่วยเหลือไทยถ้าต่างชาติรุกราน

_____ . หนังสือจากคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 3/52 ลงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2478 เรื่องข้มเขยการกระทำของรัฐบาลที่สามารถจับกุมกบฏนายสิบได้

_____ . หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง ประธานกรรมการพิจารณาเรื่องการสร้างพระบรมรูปพระเจ้าตากสิน ที่ จ.4467/2478 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2478 เรื่องหนังสือพิมพ์วิพากษ์วิจารณ์การสร้างพระบรมรูป

_____ . หนังสือจากหลวงสมานหารทิศะคี ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2478 เรื่องการสร้างพระบรมรูปพระเจ้าตากสิน

_____ . หนังสือควนจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.4777/2478 ลงวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2478 เรื่องธนาคารต่าง ๆ ในสิงคโปร์เรียกเงินกู้คืน

_____ . หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ ง.254/20184 ลงวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2478 เรื่องความสัมพันธ์ญี่ปุ่นกับประเทศไทย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากพระยาศรีเสนา ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.5546/2478 ลงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2478 เรื่องกองทหารอังกฤษที่ประจำสิงคโปร์ ได้รับคำสั่งให้ขจัดการลา

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (แทน) ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 13085/2478 ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2478 เรื่องแจ้งผลคดีนายโงง

..... หนังสือฉบับจากทูตสยามประจำกรุงโตเกียว ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 923/2478 ลงวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2478 เรื่องญี่ปุ่นจะปกป้องไทยกรณีถูกต่างชาติรุกราน

..... หนังสือความจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 560/78 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2478 เรื่องส่งหลวงชัยอัครวิทย์ไปเจรจาปรึกษาหารือเรื่องการสัตวแพทยการก้าขายสัตว์ที่แหลมมลายู

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.1013/78 ลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2478 เรื่องการจัดแบ่งโควตาข่างให้แก่เจ้าของสวนยาง

..... หนังสือฉบับจากทูตสยามกรุงโตเกียว ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 1471/2478 ลงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2478 เรื่องนโยบายของญี่ปุ่นในการสร้างแสนยานุภาพของประเทศ

..... หนังสือจากเลขาธิการสมาคมคณะรัฐธรรมนุญ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 734/2478 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478 เรื่องเสนอแนวการจัดงานฉลองรัฐธรรมนุญ

..... หนังสือฉบับอย่างยิงจากทูตสยามกรุงโตเกียว ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 1623/2478 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478 เรื่องการเมืองประเทศญี่ปุ่น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือฉบับจากทูตสยามกรุงโตเกียว ถึง รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ ที่ น.10458/2478 ลงวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.
2478 เรื่องการเมืองประเทศญี่ปุ่น

โทรเลขจากอัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอน ถึง นายกรัฐมนตรี
ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2479 เรื่องประกาศภาคีจำกัดน้ำตาลไม้สนับสนุน
ให้ประเทศต่าง ๆ มีการเพิ่มมูลค่าโควตา

หนังสือฉบับจากผู้พิพากษาศาลจังหวัดกาญจนบุรี ถึง ปลัดกระทรวงยุติธรรม
ที่ 156/2479 ลงวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2479 เรื่องคดีเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรี

หนังสือจากผู้พิพากษาศาลจังหวัดกาญจนบุรี ถึง ปลัดกระทรวงยุติธรรม
ลงวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2479 เรื่องคดีที่จำเลยต้องท้าวแสดงอาชญากรรม
ร้ายนายกรัฐมนตรี

หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.
1710/2479 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2479 เรื่องคดีที่จำเลยต้องท้าว
แสดงอาชญากรรมร้ายนายกรัฐมนตรี

หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ น.4542/79 ลงวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2479 เรื่องตลาดข้าว

หนังสือจากนายดิเรก ชัยนาม ถึง นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 29 สิงหาคม
พ.ศ. 2479 เรื่องยกฟ้องจำเลย

หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.
2699/2479 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2479 เรื่องคำพิพากษาศาลฎีกาคดี
นายไถง

หนังสือควนจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ 2677/79 ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2479 เรื่องขอเพิ่มงบประมาณเงิน
ทุนส่งเสริมการค้าสัตว์ในบึงบัว

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 8310/2479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2479 เรื่อง เชิญคณะรัฐมนตรีมาในงานบำเพ็ญกุศลและเปิดอนุสาวรีย์อิฐทหารและตำรวจ

..... หนังสือจากปลัดกระทรวงกลาโหม ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 8602/2479 ลงวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2479 เรื่อง ขอเชิญไปในงานเปิดอนุสาวรีย์ค่ายลพหลัคดี

..... หนังสือจากทูตสยามประจำกรุงวอชิงตัน ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ลงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2479 เรื่องกงสุลเมืองสหพาสีรัฐอเมริกา

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 44289/2479 ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2479 เรื่องการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีแบบตั้งเขป

..... หนังสือฉบับจากเสนาธิการทหารบกผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.15343/79 ลงวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2479 เรื่อง การขายโคออกนอกประเทศ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตราธิการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 8702/79 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2479 เรื่องขอดอนร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดและแมลงของพืช พุทธศักราช 2478

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.15769/2479 ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2479 เรื่องส่งช่างไปศึกษาที่ญี่ปุ่น

..... หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 1223/80 ลงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2480 เรื่องรัฐบาลญี่ปุ่นจะส่งสัตวแพทย์มาดูแลเบียบการส่งสัตว์ในต่างประเทศ

..... หนังสือฉบับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 6750/80 ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2480 เรื่องการส่งเนื้อโคเย็นไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากนายกรัฐมนตรี กราบทูลผู้สำเร็จราชการแทน
พระองค์ ที่ 3/72 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2480 เรื่องการร่างอนุสาวรีย์
บูรพาภิรมย์ พ.ศ. 2475

..... หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง ขุนสมุทราธิบดีตะคัก ที่ จ.3070/2480
ลงวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2480 เรื่องตั้งกรรมการพิจารณา เรื่องการร่าง
อนุสาวรีย์พระบรมรูปพระเจ้าตากสิน

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่
3196/80 ลงวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2480 เรื่องสัตวแพทย์ รัศมี เตะออก
ประกาศห้ามนำสัตว์ไทยเข้ามาขายจนกว่าจะปราบโรคระบาดให้ราบคาบ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.
8860/80 ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2480 เรื่องขออนุมัติส่งนายบรรพต สุทธิคำ
ไปศึกษาการกั้นกรองน้ำมันที่ญี่ปุ่น

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.
8895/2480 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2480 เรื่องการส่งนักเรียนไปศึกษา
วิชาช่างกล

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.
3223/80 ลงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2480 เรื่องขอให้เร่งรีบปราบโรคระบาด
อันเกิดแก่สัตว์พาหนะและสัตว์เลี้ยง

..... หนังสือจากหัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
5571/2480 เรื่องส่งข้อสังเกตการล่ของเจ้าหน้าที่แผนกปาฐกถา

..... หนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึง หอวงวิจิตรวาทการ ที่ จ.6653/
2480 เรื่องตั้งกรรมการพิจารณา เรื่องการร่างพระบรมรูปพระเจ้าตากสิน

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ น.11299/2480 ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2480 เรื่องญี่ปุ่นตั้งสำนักงาน
ใหญ่แห่งจักรวรรคี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.5807/80 ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2480 เรื่องต่อสัญญาจำกัคยาง

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.860/81 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2481 เรื่องการจัดตั้งสหกรณ์บำรุงที่ดิน

..... หนังสือฉบับเฉพาะจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.4227/2481 ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2481 เรื่องขอให้วางระเบียบสุนทรพจน์อันอาจกระทบกระเทือนถึงความสัมพันธ์ระหว่างนานาประเทศ

..... หนังสือจากหุคสยาม อ. กรุงโคกิโอ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ น.837/2481 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2481 เรื่องการเมืองระหว่างประเทศของชาวญี่ปุ่น

..... หนังสือแต่งตั้งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนโดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ น.6383/81 ลงวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2481 เรื่องอนุกรรมการพิจารณาเรื่องการกวัดข้นข้าราชการมิให้เล่นการพนันให้รัดกุมยิ่งขึ้น

..... หนังสือฉบับเฉพาะควนจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.7470/2481 ลงวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2481 เรื่องปัญหาในเซโกสโลวะเกียและสถานการณ์ในยุโรป

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ น.8050/2481 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2481 เรื่องไวยังกงสุดสยามเมืองป็นังรายงานการสนทนากับกงสุลอิตาลีประจำปีนี้

..... หนังสือจากนายกรัฐมนตรื กรายเหตุผลประธานผู้นำเรัจราชการ ที่ ข.4203/2481 ลงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2481 เรื่องสถานที่บรรจ้อธิของผู้ที่ไควร่วมในการขอรัฐธรรมนูญซึ่งไควมรณภาพไปไคว

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 32494/81 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 เรื่องการขาย
โรงฆ่าสัตว์ให้แก่เทศบาลเมืองต่าง ๆ

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ (แทน) ถึง นายกรัฐมนตรี ที่ 5037/81 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 เรื่องขออนุมัติ
ให้ข้าราชการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

..... หนังสือความมาจากนายรัฐมนตรี ถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ ส.
6325/81 ลงวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2481 เรื่องขอรับความเห็นชอบของ
สภาผู้แทนราษฎรในการต่ออายุและแก้ไขความตกลงวางระเบียบบังคับจ้าง

..... หนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึง นายกรัฐมนตรี
ที่ น.13023/2481 ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2481 เรื่องคณะรัฐมนตรีผู้
ลาออก

..... หนังสือฉบับจากหลวงวิจิตรวาทการ ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 6/2482
ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2482 เรื่องเสนอความเห็นให้นายกรัฐมนตรี พுக
กระจายเสียงเรื่องนโยบายการต่างประเทศ

คำพิพากษา คดีคำที่ 2013 พ.ศ. 2477

คดีแดงที่ 824 พ.ศ. 2477 ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2476 โดยกรมฉัยการ
โจทก์และนายฉนิท อุทินทุ จำเลย

คำพิพากษาของศาลพระราชอาญาคดีคำ 501 พ.ศ. 2475

คดีแดง 1376 พ.ศ. 2476 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476

คำพิพากษาของศาลจังหวัดฉิจิตรและศาลอุทธรณ์ ตามหนังสือที่ น.76/1817 ลงวันที่ 2

มิถุนายน พ.ศ. 2477 และ น.209/3968 ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2477

คำพิพากษาของศาลพระราชอาญา คดีคำที่ 156/2477 ลงวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2477

คำพิพากษาของศาลพระราชอาญา คดีคำที่ 182 พ.ศ. 2477

คดีแดง พ.ศ. 2477 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2477

คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์กรุงเทพ คดีคำ 3548-2477

คดีแดง 3792-2477 ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2477

คำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ 456/2478 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2478

คำพิพากษาของศาลจังหวัดกาญจนบุรี คดีคำที่ 156 พ.ศ. 2479

คดีแดงที่ 116 พ.ศ. 2477 ลงวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2479

คำพิพากษาศาลพิเศษ พุทธศักราช 2482 เรื่องกบฏ

4. ประกาศของทางราชการ

"พระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2476" ราชกิจจานุเบกษา
เล่ม 50 วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476

"พระราชบัญญัติบำรุงและรักษาพันธุ์สุสัตว์และสัตว์พาหนะ พุทธศักราช 2479"

"พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ" ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 55 หน้า 70 วันที่ 2 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2481

บุญเรื่อง นาคีนพคุณและเพื่อน (ผู้รวบรวม) ประชุมกฎหมายประจำศก ปี 2477 เล่ม 46
หน้า 217

รัฐสภา (ผู้รวบรวม) ประชุมกฎหมายประจำศก ปี พ.ศ. 2477 เล่ม 47 หน้า 1023,
1095, 1096

ประกาศของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องคำแถลงการแต่งเพลงชาติ พ.ศ. 2476

_____ . เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการมหรรมการฉลองรัฐธรรมนูญ ประจำ
พ.ศ. 2476

_____ . เรื่องเพลงชาติ ประกาศทางวิทยุกระจายเสียงทุกสถานีประจำวันี่ 4
ตุลาคม พ.ศ. 2476

_____ . เรื่องตั้งกรรมการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญ ประจำ พ.ศ. 2478

_____ . เรื่องกำหนดการเชิญอัฐิที่เสียชีวิตในราชการไปบรรจุไว้ที่อนุสาวรีย์ท่ามด
หลักสี่และการเปิดอนุสาวรีย์ วันที่ 14-15 ตุลาคม พ.ศ. 2479

- ประกาศของสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี คำกราบบังคมทูลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 กลาโหม ในงานเปิดอนุสาวรีย์ท้าวสุทนต์ วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2479
- ประกาศของสำนักงานโฆษณาการ เรื่องบันทึกของกองการโฆษณา ว่าด้วยระเบียบการ
 ลือข่าว ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- _____ . เรื่องเปิดการสอนภาษาจีนในโรงเรียนวิสามันญ์ แผนกภาษาจีน ลงวันที่ 30
 เมษายน พ.ศ. 2477
- _____ . เรื่องกิจการของสำนักงานโฆษณาการ บรรยายทางวิทยุกระจายเสียง
 โดย พันตรี หลวงรณดิทธิพิชัย เริ่มวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2477
- _____ . เรื่องรายงานการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาของสำนักงานโฆษณาการ
- _____ . เรื่องการสร้างอนุสาวรีย์พระเจ้ากรุงธนบุรี วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2478

5. วิทยานิพนธ์

- ทรงศรี อัจจอรุณ "การแก้ไขสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิสภาพนอกอาณาเขตกับประเทศมหาอำนาจ
 ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนก
 วิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2502
- นิคม จารุมณี "กบฏบวรเดช พ.ศ. 2476" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนกวิชาประวัติศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519
- พรเพ็ญ อันตระกูล "การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พ.ศ. 2453-2468" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย,
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517
- พรภิรมณ์ เอี่ยมชรรม "บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ตั้งแต่สมัยการเปลี่ยนแปลงการ
 ปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนก
 วิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516
- ผะอบ จึงแสงสดีตย์พร "ปัญหาการชุกคอคอคคคระ พ.ศ. 2394-2482" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อ
 แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520

ภูวณฺฑ ทรงประเสริฐ "นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย พ.ศ. 2475-2500"

วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนก วิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย, 2519

วีณา มโนพิโมกษ์ "ความขัดแย้งภายในคณะราษฎร" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนกวิชาประวัติ-
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2520

ศกใส ชันติวรพงศ์ "ประเทศไทยกับปัญหาอินโดจีนของฝรั่งเศส พ.ศ. 2480-2490"

วิทยานิพนธ์ เสนอต่อแผนก วิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย, 2518

6. หนังสือพิมพ์

6.1 ภาษาไทย

ดวงประทีป. ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2475 (รายดึ้ปคาห์)

กรุงเทพวารศัพท์. ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2476

ประชาชาติ. ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476

"ลัทธิรัฐบาลพระยามโนฯ" ประชาชาติ. ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476

บางกอกเคลิเมล์. ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476

"สภาพกรุงเทพมหานครนี้" กรุงเทพเคลิเมล์. ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476

"20 มิถุนายน" ราษฎรศรีบูรุษ. ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476

หลักเมือง. ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476

"คณะทหารเข้ายึดการปกครอง" ไทยหนุ่ม ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476

ประชาชาติ. ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2476

"ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ จะเค็รสายกลาง" ประชาชาติ ฉบับ วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2476

บางกอกเคลิเมล์. ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2476

บางกอกใหม่. ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2476

- ไทยใหม่. ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- "การเปลี่ยนรัฐบาลครั้งที่ 3" กรุงเทพวารศัพท์. ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- "รัฐบาลและหนังสือพิมพ์" บางกอกเคลิเมนต์. ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- "การผิดเวลาทางการเมือง" ประชาชาติ. ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- บางกอกเคลิเมนต์. ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- บางกอกใหม่. ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- ฉันท. ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2476
- พลอยหุง (นามแฝง) "แคนคอกแคนเราควรทำอะไรบ้าง" กรุงเทพวารศัพท์. ฉบับวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2476
- "หัวอกชาวพิทลุง" เฉลิมประเทศ. ฉบับวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2476
- "ยาสูบเมืองไทยกำลังจะอม" ประชาธิปไตย. ฉบับวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2477
- "การอุดหนุนทางข้าวคือ การปลดกำลังทางธนะอำนาจคนและชาติ" ศรีกรุง. ฉบับวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2477
- "ควรมีชื่อของเราเอง คือกรุงเทพา" ศรีกรุง. ฉบับวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2477
- ประชาชาติ. ฉบับวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2477
- ข้าราชการมณฑล (นามแฝง) "ภาษาทางราชการเป็นเหลี่ยมการเมืองสำคัญยิ่ง" ศรีกรุง. ฉบับวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2477
- "การประนีประนอมที่" ไทยใหม่. ฉบับวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2478
- อิสสระ. ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2478
- ศรีกรุง. ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2478
- ชาวสยาม. ฉบับวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2478
- "ชาวประจันขอให้หลวงวิบูลย์เป็นรัฐมนตรีอีก 2 หน้าที่ ขอให้เป็นรัฐมนตรีว่าการทั้งเกษตรและเศรษฐกิจ" กรุงเทพวารศัพท์. ฉบับวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2478
- พลโกสีย์ (นามแฝง) "ควรให้ความสะดวกแก่ประชาชน" ยุวชน. ฉบับวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2478

ควานคร. ฉบับวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2478

อนุรัตน์ (นามแฝง) "จอมพลดิ้นกับการปราบกบฏวระเคช" เคลลีไทม์. ฉบับวันที่ 28
กรกฎาคม พ.ศ. 2520

_____ . "กบฏวระเคช" เคลลีไทม์. ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2520

ฉบับวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2520

ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2520

ฉบับวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2520

ฉบับวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2520

_____ . "เบื้องหลังพระปกเกล้าฯ สละราชสมบัติ" เคลลีไทม์. ฉบับวันที่ 12
มีนาคม พ.ศ. 2521

6.2 ภาษาอังกฤษ

Bangkok Daily Mail. May, 10 1933

Bangkok Times. June, 20 1933

"Phya Bahol's Views" Bangkok Times. June, 21 1933

"Phya Bahol to Brook no Communism While He Heads Government"

Bangkok Daily Mail. June, 21 1933

"The New Revolution in Siam" Bangkok Times. June, 22 1933

"Phya Bahol Will Resign After 15 Days; Not A Politician, He Claims

Leader to Hold Old Post As Army Chief, No Other." Bangkok

Daily Mail. June, 23 1933

ภาคนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแถลงการณ์ฉบับแรกของคณะราษฎร (24 มิถุนายน พ.ศ.2475)

เมื่อคณะราษฎรได้ยึดอำนาจการปกครองของประเทศไว้ได้โดยเรียบร้อยแล้ว พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา หัวหน้าคณะราษฎรได้ประกาศแถลงการณ์ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเข้ายึดอำนาจครั้งนี้ เป็นใจความสำคัญว่า

"ราษฎรทั้งหลาย เมื่อภักดิ์รับองค์นี้ ได้ครองราชสมบัติจากพระเจ้าแผ่นดิน ในขั้นต้น ราษฎรบางคนได้หวังกันว่า รัชชธิปไตยใหม่จะปกครองให้ร่มเย็น แต่การ ก็หาได้เป็นไปทีละทีคิดหวังไม่ รัชชธิปไตยของทรงอำนาจเหนือกฎหมายตามเดิม ทรงแต่งตั้ง ญาติวงศ์และคนสอพลอไว้ครอบงำตำแหน่งที่สำคัญๆ ไม่ทรงฟังเสียงราษฎร ปลดปล่อยข้าราชการไร้อำนาจหน้าที่ในการทุจริต มีการรับสินบนในการก่อสร้างข้อ ของใช้ในราชการ หากำไรในการเปลี่ยนราคาเงิน ผลาญเงินของประเทศ ยกพวก เจ้าขึ้นไปมีสิทธิพิเศษมากกว่าราษฎร กดขี่ข่มเหงราษฎร ปกครองโดยซัดหุสดีวิชา ปลดปล่อยบ้านเมือง เป็นไปตามยะถากรรม ดังที่เราจะได้เห็นจนทุกค่าในทาง เศรษฐกิจและความเดือดร้อน ในการทำมาหากินซึ่งพวกราษฎรไคร้กันอยู่ทั่วไปแล้ว รัฐบาลกษัตริย์เหนือกฎหมายมิสามารถแก้ไขฟื้นฟูขึ้นได้

การที่แก้ไขไม่ได้ก็เพราะรัฐบาลของกษัตริย์นี้ มิได้ปกครองประเทศเพื่อ ราษฎรตามในที่อื่นๆ เขากระทำกัน รัฐบาลของกษัตริย์นี้คือเอารายษฎรเป็นทาส (ซึ่ง เราเรียกว่าไพร่บางชื่อบาง) เป็นสัตว์เดรฉานไม่นับว่าเป็นมนุษย์ เหตุฉะนั้นแทน ที่จะหวังราษฎรกลับพากันทำนบหลังราษฎร จะเห็นได้ว่าภาวอากาศที่บีบคั้นเอาไป จากราษฎรนั้น กษัตริย์ก็ตัดเอาไว้ ๑ ส่วนตัวปีหนึ่ง เป็นจำนวนหลายล้านบาท ส่วน ราษฎรสิกว่าจะหาได้แม่แต่เล็กน้อยแทบเสียดูตากระเด็น ถึงคราวเสียเงินราชการ ภาษีใดๆ ถ้าไม่มีเงินรัฐบาลก็ยึดทรัพย์หรือชิงงานโยธา แต่พวกเจ้ากลับนอนกินกันเป็น สุข ไม่มีประเทศใดในโลกจะให้เงินเจมามากกว่านี้ นอกจากพระเจ้าซาร์และพระเจ้า ไกเซอร์เยอรมัน ซึ่งชนชาตินั้นใดโค่นพระราชบัลลังก์เสียแล้ว

รัฐบาลของกษัตริย์ได้ปกครองอย่างหลอกลวงไม่ซื่อตรงต่อราชการ มีเบื้ช ติงว่า หลอกลวงจะบำรุงการทำการทำมาหากินอย่างไร ในอนอย่างนี้ แต่ครั้งก็ค่อยๆ เหลวไปหู ใดทำจริงจึงไม่ มีหน้าซำกกล่าวหมิ่นประมาทราษฎรผู้มีบุญคุณเสียภาษีอากรให้ทุกเจ้า ยังเห็นว่า ราษฎรยังโง่ คำพูดของรัฐบาลเช่นนี้ไซ้ไม่ใด ธารราษฎรโง่เจาก็โง่ เพราะ เป็นคนซำชาติเดียวกัน ที่ราษฎรรูเท่าไม่ถึงเจานั้นไม่ไซ้เพราะโง่ เป็นเพราะขาดการ ศึกษาก็เจาอายุปกติไซ้ใหญ่เรียนเต็มที่ เพราะเกรงว่าเมื่อราษฎรได้มีการศึกษา ก็น่าจะรู้ความชั่วร้ายที่ทำไว้ และคงจะไม่ยอมให้ทำนบหลังคน

ราษฎรทั้งหลายจึงรู้ว่า ประเทศเราเป็นของราษฎรไม่ใช่ของ กษัตริย์ที่เขาหลอกลวง บรรพบุรุษของราษฎรเป็นผู้ช่วยกันต่อสู้ให้ประเทศใหม่มีอิสรภาพพนมือจากชาศึก พวกเขามีแต่ขุมมือเปิบคอยแตรรวมทรัพย์สมบัติไว้ตั้งหลายร้อย ล้านบาท เงินเหล่านี้เอามาจากไหนก็เอามาจากราษฎร เพราะวิธีทำมาบหนักผู้คน บานเมืองกำลังอึกคึกคึกเคื่อง ชาวหน้าและพอแม่ทหารทองถึงนาเพราะทำไม่ได้ผล รัฐบาลไม่บำรุง รัฐบาลไลคนออกอย่างเกลื่อนกราด นักเรียนๆ เสรีอยู่แล้วและทหาร ปลดกองหนุนแล้วไม่มีงานทำ คอยคอบยากไปตามยะฎากรรม เหล่านี้เป็นผลของ รัฐบาลของกษัตริย์เห็นอกกฎหมายบีบคั้น ข้าราชการผู้น้อย นายสิบและเสมียนเมื่อ ใดออกจากงานแล้วไม่ให้เบี้ยบำนาญ ความจริงควรเอาเงินที่เขารวบรวมไว้ มา จดบำรุงบ้านเมืองให้คนมีงานทำ จึงจะสมควรที่สนองคุณแก่ราษฎรซึ่งไคเสียภาษี อากรให้พวกเจร่ารวยมานาน แต่พวกเจาก็หาทำอย่างไคไม่ คงสูญเลือดกันเรื่อยๆ ไปเงินที่เหลือเท่าไค ก็เอาไปฝากต่างประเทศ คอยเตรียมหนีเมื่อบานเมืองทรุด โทรม ในราษฎรคอบยาก การเหล่านี้ยอมชั่วร้าย

เหตุฉะนั้น ข้าราชการทหารและพลเรือนที่รู้เท่าไม่ถึงการกระทำอันชั่วร้ายของรัฐบาลดังกล่าวมาแล้ว จึงรวมกำลังตั้งขึ้นเป็นคณะราษฎรขึ้น และได้ยึดอำนาจของรัฐบาลของกษัตริย์ไว้ คณะราษฎรเห็นว่าการที่จะแก้ความชั่วร้ายนี้ไค ก็ โดยที่จะต้องจัดการปกครองโดยมีสภา จะไคช่วยกันปรึกษาหารือหาทุกความผิด คีกว่าความคิดเดียว ส่วนผู้เป็นประมุขของประเทศนั้น คณะราษฎรไม่ประสงค์ที่จะ แยกชิงราชสมบัติ ฉะนั้นจึงขอให้กษัตริย์องค์นี้ดำรงตำแหน่งต่อไป แต่จะคงอยู่ใต กฎหมายรัฐธรรมนูญการปกครองแผนดิน จะทำอะไรโดยลำพังไคไคชองจากความ เห็นชอบของราษฎร คณะราษฎรไคแจ้งความประสงค์ให้กษัตริย์ทราบแล้ว เวลานั้น ยังอยู่ในความรับตอบ ถ้ากษัตริย์ตอบปฏิเสธหรือไม่ตอบมาภายในกำหนด จะไคเห็น แก่ส่วนที่ว่าจะถูกถอดอำนาจลงมา ก็จะไม่ไคชื่อวาทยศุตตชาติ และเป็นกาจจำเป็นที่ ประเทศต้องมีการปกครองอย่างประชาธิปไตย กล่าวคือประมุขของประเทศจะเป็น บุคคลสามัญ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรไคเลือกตั้ง ขึ้นอยู่ในตำแหน่งตามกำหนดเวลา ความ วิธีนี้ ราษฎรพึงหวังเกิดความราษฎรจะไครับความบำรุงอย่างดีที่สุด ทุกคนจะมีงาน ทำ เพราะประเทศเราเป็นประเทศอุดมสมบูรณ์อยู่แล้วตามสภาพ เมื่อเราไคยึดเงิน ที่พวกเจารวบรวมไว้จากการทำมาบหนักผู้คนตั้งหลายร้อยล้านบาทมาบำรุงประเทศ ขึ้นแล้ว ประเทศจะคงเฟื่องฟูขึ้นเป็นแมนมัน การปกครองคณะราษฎรจะพึงกระทำ คือ จะคงจัดวางโครงการอาชีพหลักวิชา ไม่ทำไปเหมือนคนตาบอดเข็นรัฐบาล กษัตริย์เห็นอกกฎหมายไคทำมาแล้ว หลักใหญ่ที่คณะราษฎรวางไว้มีอยู่ว่า

1. จะต้องรักษาความเป็นเอกราช เช่นเอกราชในทางการเมือง ในทางศาล ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประเทศไทยมั่นคง
2. จะต้องรักษาความปลอดภัยในประเทศให้การประทุรภัยต่อกันลดน้อยลงให้มาก
3. จะต้องบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอคอย
4. จะต้องให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน (ไม่ใช่พวกเจามีสิทธิยิ่งกว่าราษฎรเช่นที่เป็นอยู่)
5. จะต้องให้ราษฎรมีเสรีภาพ ความเป็นอิสระ เมื่อมีเสรีภาพนี้ไม่ขัดต่อหลัก 5 ประการดังกล่าวข้างต้น
6. จะให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร

ราษฎรทั้งหลาย จงพร้อมใจกันช่วยคณะราษฎร ให้ทำกิจอันจะคงอยู่ชั่วดินฟ้านี้ให้สำเร็จ คณะราษฎรขอให้ทุกคนที่มีใครร่วมมือ เขายึดอำนาจจากกษัตริย์เหนือกฎหมาย พึ่งตั้งอยู่ในความสงบ และตั้งหน้าทำมาหากิน อย่าทำการใดๆ อันเป็นการขัดขวางต่อคณะราษฎร การที่ราษฎรช่วยคณะราษฎรนี้ เท่ากับช่วยประเทศ และช่วยราษฎร บุตรหลาน เหลนของตัวเอง ประเทศจะมีความเป็นเอกราชอย่างพร้อมสมบูรณ์ ราษฎรจะได้รับความปลอดภัย ทุกคนจะต้องมีงานทำ ไม่ต้องคอยอดอยาก ทุกคนจะต้องมีสิทธิเสมอภาค และมีเสรีภาพพ้นจากการเป็นไพร่เป็นข้า เป็นทาสของพวกเจ้าหมุ่คสมีย์พวกเจ้าจะทํานายนหลังคน สิ่งทีทุกคนพึงปรารถนาคือความสุข ความเจริญ อย่างประเสริฐ ซึ่งเรียกเป็นศัพท์ "ศรีอาริย์" นั้น ก็จะมีบังเกิดขึ้นแก่ราษฎรทั่วหน้า."

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475

คณะผู้ก่อการยึดอำนาจจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วย
 ๑. นาย พันเอกพระยาทรรบก ทหารเรือ และพลเรือน จำนวน 99 นาย โดยมีพันเอก พระยาพล-
 พลพยุหเสนา เป็นหัวหน้าคณะผู้ก่อการ ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

ก. สายทหารบก (32 นาย)

(1) พันเอกพระยาพลพยุหเสนา	(2) พันเอกพระยาทรงสุรเดช
(3) พันเอกพระยาฤทธิอัคเนย์	(4) พันโทพระประศาสน์พิทยายุทธ
(5) พันตรีหลวงพิบูลสงคราม	(6) พันตรีหลวงสุภวัฏย์ทรศิลป์
(7) พันตรีหลวงอำนาจสงคราม	(8) ร้อยเอกหลวงกาจสงคราม
(9) ร้อยเอกหลวงชำนาญยุทธศิลป์	(10) ร้อยเอกหลวงเกรียงศักดิ์พิชิต
(11) ร้อยเอกหลวงชาณุสงคราม	(12) ร้อยเอกหลวงเชวงศักดิ์สงคราม
(13) ร้อยเอกหลวงทัศนัยนิยมศึก	(14) ร้อยเอกหลวงพรหมโยธี
(15) ร้อยเอกหลวงรังสิตพิชัย	(16) ร้อยเอกหลวงสวัสดิ์กรมรงค์
(17) ร้อยเอกหลวงเสรีเรืองฤทธิ์	(18) ร้อยเอกหลวงอดุลเดชจรัส
(19) ร้อยโทขุนสุจริตธการ	(20) ร้อยโทขุนจางงภูมิเวท
(21) ร้อยโทขุนนิรันดร์ชัย	(22) ร้อยโทขุนพิพัฒนธการ
(23) ร้อยโทขุนปลดปรักษ์	(24) ร้อยโทขุนเรืองวีรยุทธ
(25) ร้อยโทขุนวิมลสรกิจ	(26) ร้อยโทขุนตรีธการ
(27) ร้อยโทชัย ประทีปะเสน	(28) ร้อยโทชวน วิชัยชัทตะ
(29) ร้อยโทน้อม เกตุญาติ	(30) ร้อยตรีจรูญ จิตรลักษณะ
(31) ร้อยตรีสมาน เทพหัสดินทรา	(32) ร้อยตรีอุคม พุทธิเกษะทริน

ข. สายทหารเรือ (21 นาย)

(33)นาวาตรีหลวงดิษฐสงครามชัย	(34)นาวาตรีหลวงศุภชลาศัย
(35)นาวาตรีหลวงวิจิตรกฤษฑ์	(36)เรือเอกหลวงธำรงนาวาตรีสวัสดิ์
(37)เรือเอกหลวงนาวาวิจิตร	(38)เรือเอกหลวงนิเทศกิจ
(39)เรือเอกหลวงสังวรยุทธกิจ	(40)เรือเอกสงฆ จรุงพร
(41)เรือเอกชลิต กุลกำธร	(42)เรือเอกสงวน รุจิราภา
(43)เรือโทจิบ ศิริไพบุลย์	(44)เรือโททองหล่อ(ทหาร) ข้าโท
(45)เรือโททิพย์ ประสานสุข	(46)เรือโทประเสริฐ สุขสมัย
(47)เรือโทวัน ยุราพร	(48)เรือโทชลี สินธุโสภณ
(49)เรือตรีภูกลาง กาญจนสกุล	(50)เรือตรีชั้น รักมีศักดิ์
(51)เรือตรีทองดี ระงับภัย	(52)นายวินช ปานะนนท์
(53)นายจรัส สุวรรณชีพ	

ค. สายพลเรือน (46 นาย)

(54)หลวงประดิษฐมนูธรรม	(55)หลวงศิริราชไมตรี
(56)หลวงโกวิทอภัยวงศ์	(57)หลวงนฤเบศร์มานิต
(58)หลวงชำนาญนิติเกษตร	(59)หลวงอรุณสารประสิทธิ์
(60)หลวงอรรถกิติธำจรัส	(61)หลวงสุนทรเทพหัสดินทร์
(62)หลวงเคชาติวงศ์รวาวัง	(63)นายค้ำ ลพานุกรม
(64)นายประจวบ มุนานาค	(65)หม่อมหลวงอุดมสินทวงศ์
(66)นายแนม พหลโยธิน	(67)นายทวี บุญยเกตุ
(68)ร้อยโทประยูร ภมรมนตรี	(69)นายวิลาศ โอสถานนท์
(70)นายจรูญ สืบแสง	(71)นางเล็ง ศรีสมวงศ์
(72)นายดิเรก ชัยนาม	(73)นายวิเชียร สุวรรณเทต

(74) นายชอุ่ม ปิณฑานนท์	(75) นายสวัสดิ์ โสคติทัต
(76) นายจิตตะเสน ปัญจะ	(77) นายยงก์ พลบุญ
(78) นายเอก สุภโปฏก	(79) นายสุรินทร์ ชีโนทัย
(80) นายศิริ ชาคินันท์	(81) นายเฉลียว ปทุมรส
(82) นายบรรจง ศรีจรูญ	(83) นายประเสริฐ ศรีจรูญ
(84) นายแซม มุสตาฟา	(85) นายการิบ ศรีจรูญ
(86) นายสงวน ตูลารักษ์	(87) นายซิม วีระไวทยะ
(88) นายทวง ทองประเสริฐ	(89) นายบุญลอม พึ่งสุนทร
(90) นายเจริญ ปัทมะโร	(91) นายทองเปลว ชลภูมิ
(92) นายบุญจือ อังสุวัฒน์	(93) นายชูป ศาลยาชีวิน
(94) นายกลิน เทพหัสดินทรา	(95) นายสอน บุญจุง
(96) นายยล สมานนท์	(97) นายยิน สมานนท์
(98) ร้อยตำรวจโทเชย กลัญชัย	(99) ร้อยตำรวจตรีเที่ยง เฉลิมศักดิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชั่วคราว) ชุดแรกของเมืองไทย

โดยได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2476 จำนวน 70 นายดังนี้

(1) เจ้าพระยาวงศาอนุประพันธ์	(2) เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
(3) เจ้าพระยาพิชัยญาติ	(4) พระยาเทพวิฑูรพหลศุรตบตี
(5) พระยามโนปกรณนิติธาดา	(6) พระยามานวราชเสวี
(7) พระยาศรีวิสารวาจา	(8) พระยาไชยยศสมบัติ
(9) พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์	(10) พระยามนชาตุราช
(11) พลตรีพระยาอินทรวชิต	(12) พลตรีพระยาประเสริฐสงคราม
(13) พลตรีพระยาปรีชาชลยุทธ	(14) พระยาปรีชานุศาสน์
(15) พลตรีพระยาศรยุทธเสณี	(16) พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์
(17) พระยาวิชัยราชสมนทร์	(18) พระยาปรีคานฤเบศร์
(19) นาวาเอกพระยาวิชิตชลธี	(20) พันเอกพระยาทรงสุรเดช
(21) พันเอกพระยาฤทธิอัคเนย์	(22) พันตำรวจเอกพระยาบุเรศคุดังกิจ
(23) พระยาอนุমানราชชน	(24) พระยาประมวดีวิชาพูล
(25) นาวาเอกพระประพิศพนยุทธ	(26) นาวาเอกพระเริ่มมวิรัชทาย
(27) พระสุธรรมวินิจฉัย	(28) พันโทพระประศาสน์พิทยายุทธ
(29) พันโทหลวงแสงนิติศาสตร์	(30) นาวาตรีหลวงกุณฑลาคัย
(31) นาวาตรีหลวงสินธุสงครามชัย	(32) พันตรีหลวงสินาดโยธารักษ์
(33) พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ	(34) พันตรีหลวงทิบูลสงคราม
(35) หลวงคทกรสมบัติ	(36) หลวงประดิษฐมนูธรรม
(37) หลวงนฤเบศร์มานิต	(38) เรือเอกหลวงชำระนาวาสวัสดิ์
(39) หลวงเกษสทกรณ	(40) หลวงคำวิจิตรานูวรรต

(41)หลวงสุนทรเทพหัสดินทรา	(42)หลวงเทศาภิวงศ์วรารัตน์
(43)หลวงบรรณกรโกวิท	(44)หลวงอรุณสารประสิทธิ์
(45)หลวงอรุณภักดีกัจจกร	(46)หลวงชำนาญนิติเกษตร
(47)หลวงโกวิทภักย์วงศ์	(48)หลวงภิรมย์โกษากร
(49)นายตั้ง ฉพานุกรม	(50)นายประจวบ มุณนาค
(51)หม่อมหลวงอุดมสนิหวงศ์	(52)ร้อยโทประยูร ภมรมนตรี
(53)นายทวี บุญยเกษตร	(54)นายจรูญ สืบแสง
(55)นายชอุ่ม ปิยะพานนท์	(56)นายวิลาศ โอสถานนท์
(57)นายแนบ พหลโยธิน	(58)นายภิเรก ชัยนาม
(59)นายวิเชียร สุวรรณทัต	(60)นายยล สมานนท์
(61)นายสงวน ศุภารักษ์	(62)นายฉิม วีระไวทยะ
(63)นายทองวน ทองประเสริฐ	(64)นายมานิต วสุวัต
(65)นายจรูญ ณ บางช้าง	(66)นายเนตร พูนวิวัฒน์
(67)นายมังกร สามเสน	(68)นายชุ่มชื้น คุณระกูล
(69)นายสวัสดิ์ โสคติทัต	(70)นายบรรจง ศรีจรูญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ เรือโทหญิง รัศมี ซาคะสิงห์ เกิดวันที่ 5 เมษายน พ.ศ.
2493 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา อักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลง-
กรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2515 และได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูง
ทางประวัติศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2516 จากแผนกวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานที่ทำงานได้แก่ โรงเรียน
แผนที่ทหาร กรมแผนที่ทหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย